

Π. Α. 24. 1
Ομιλία του υπουργού βιομ. 12/3/86
ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ΟΜΙΛΙΑΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ

Τα χρόνια διαρθρωτικά προβλήματα της Ελληνικής Οικονομίας είναι γνωστά σε όλους σας και γι' αυτό θα περιοριστώ σε μία σύντομη αναφορά αφού τα προβλήματα αυτά αποτελούν βασική αιτία των σημερινών δυσχερειών που αντιμετωπίζει η χώρα στον οικονομικό τομέα.

Μετά το τέλος του πολέμου και μέχρι το 1974, η οικονομία μας γνώρισε αξιόλογους αυξητικούς ρυθμούς οι οποίοι οφείλονται όχι τόσο στην αποτελεσματικότητα της οικονομικής πολιτικής που εφαρμόστηκε όσο

- στο χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης σε σχέση με τις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες και
- στο πρότυπο της οικονομικής ανάπτυξης που ακολουθήθηκε και που επεδίωκε την ανάπτυξη της ελαφράς βιομηχανίας, τις επενδύσεις στις κατοικίες και την διεύρυνση του τομέα των δημοσίων υπηρεσιών που όμως ήταν τις περισσότερες φορές πάνω σε αντιπαραγωγική βάση.

Το πρότυπο αυτό είχε σαν κύριο χαρακτηριστικό την άμεση απόδοση στην αύξηση του προϊόντος, της απασχόλησης και του εισοδήματος έτσι ώστε η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου να είναι άμεσα αισθητή.

Η απουσία όμως σχεδιασμού και προγραμματισμού οδήγησε μακροχρόνια σε μία κατάσταση που η χώρα δεν μπορεί να ακολουθήσει ένα πρότυπο αυτοδύναμης οικονομικής ανάπτυξης και οι μικροί ακόμη εξωτερικοί κλυδωνισμοί να δημιουργούν έντονα προβλήματα.

Ετσι βλέπουμε ότι το 1974, με την πρώτη πετρελαϊκή κρίση, η ελληνική οικονομία μπαίνει σε μία φάση που ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ μειώνεται και ο ρυθμός πληθωρισμού αυξάνει ενώ ταυτόχρονα αρχίζει μία περίοδος με κάμψη στις επενδύσεις κυρίως στη μεταποίηση.

Η μείωση αυτή των επενδύσεων στη μεταποίηση είχε σοβαρές επιπτώσεις στην εξέλιξη της ανταγωνιστικότητας και παραγωγικότητας της ελληνικής οικονομίας.

Σε εποχή όπου οι χώρες του Ο.Ο.Σ.Α. και της Ε.Ο.Κ. προέβαιναν σε βελτίωση και εκσυγχρονισμό του παραγωγικού τους δυναμικού εμείς είχαμε συνέχιση των προτύπων του παρελθόντος με κύριους προωθητικούς παράγοντες της ανάπτυξης την αύξηση της κατανάλωσης (ιδιωτικής και δημόσιας) και τις εξαγωγές παραδοσιακών γεωργικών και μεταποιητικών προϊόντων.

Η ευνοϊκή εξέλιξη των αδήλων πόρων στην περίοδο 1975-80 βοήθησε στην επίτευξη θετικών ρυθμών μεταβολής στο Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν, χωρίς να δημιουργηθούν ιδιαίτερα προβλήματα στο έλλειμμα του Ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών. Η ικανοποιητική εξέλιξη του ισοζυγίου των αδήλων συναλλαγών επέτρεψε την κάλυψη σε μεγάλο βαθμό του συνεχώς διευρυνόμενου ελλείμματος του εμπορικού Ισοζυγίου χωρίς να δημιουργούνται ιδιαίτερα προβλήματα για τον απαιτούμενο εξισορροποητικό δανεισμό της χώρας. Σχεδόν τίποτε όμως δεν έγινε για την αναδιάρθρωση της εγχώριας παραγωγής, έτσι ώστε αυτή να μπορέσει να αντιμετωπίσει το συνεχώς μεταβαλλόμενο πρότυπο τόσο της εγχώριας ζήτησης όσο και της διεθνούς.

Με την εμφάνιση της δεύτερης ενεργειακής κρίσης του 1979 -τις έντονες διακυμάνσεις στις συναλλαγματικές ισοτιμίες- και ιδιαίτερα μετά το 1980 τα χρόνια διαρθρωτικά προβλήματα της ελληνικής οικονομίας επανήλθαν στην επικαιρότητα όχι επειδή τότε πρωτοεμφανίστηκαν αλλά επειδή τα δυσμενή συμπτώματα της οικονομίας παρουσίασαν ιδιαίτερα όξυνση. Με την σημαντική και συνεχή κάμψη των αδήλων πόρων που ήταν άμεση απόρροια της νέας διεθνούς οικονομικής πραγματικότητας, οι

κύριοι περιοριστικοί παράγοντες της ανάπτυξης στην Ελλάδα άρχισαν να παίρνουν σημαντικές διαστάσεις καθώς η ανισορροπία μεταξύ της εγχώριας ζήτησης και προσφοράς αγαθών και υπηρεσιών αναπόφευκτα άρχισε να αντανακλάται στην έντονη και συνεχιζόμενη ελλειμματικότητα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών. Η χαμηλή και απαξιωμένη παραγωγική βάση της μεταποίησης συνέβαλλε στην ανεπάρκεια της εγχώριας παραγωγής σε σχέση με τα πρότυπα της ζήτησης, ενώ παράλληλα η χαμηλή ανταγωνιστικότητα της Ελληνικής Οικονομίας αποτελούσε σοβαρό εμπόδιο για την προώθηση των εξαγωγών μας. Η κατάσταση αυτή παρουσίασε παραπέρα όξυνση με την είσοδό μας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα καθώς τα εγχώρια προϊόντα δεν ήταν σε θέση να αντιμετωπίσουν τον άμεσο ανταγωνισμό από τις άλλες χώρες της Κοινότητας.

Με τα δεδομένα αυτά η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ προσπάθησε μέσα στα εφικτά πλαίσια να προωθήσει από το 1982 την Κοινωνική δικαιοσύνη που είχε υποσχεθεί στον Ελληνικό λαό. Το απαράδεκτα χαμηλό επίπεδο των κοινωνικών παροχών και των δημοσίων αγαθών επέβαλαν την πολιτική που ακολουθήσε η Κυβέρνηση στην πρώτη τετραετία.

Παράλληλα η Κυβέρνηση με την επεκτατική και αναπτυξιακή της πολιτική ήθελε να δώσει την ευκαιρία για ανάληψη νέων επενδυτικών πρωτοβουλιών αύξησης της παραγωγικότητας και βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας της Εθνικής παραγωγής. Τα αποτελέσματα της πολιτικής αυτής δεν δικαίωσαν τις προσδοκίες της Κυβέρνησης. Οι ιδιωτικές επενδύσεις δεν αυξήθηκαν και κατά συνέπεια η αναδιάρθρωση της παραγωγής δεν προχώρησε.

Το βιοτικό επίπεδο βελτιώθηκε αλλά αυτό έγινε σε βάρος του εξωτερικού χρέους της χώρας. Τα ελλείμματα του Δημόσιου τομέα του 1985 ξεπέρασαν

σαν ποσοστό στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν τα αντίστοιχα επίπεδα του 1981 ενώ ο πληθωρισμός παρέμεινε για μία περίοδο 4 ετών γύρω στον ρυθμό του 20%.

Η συνεχής αύξηση του εξωτερικού χρέους είχε σαν αποτέλεσμα τον διπλασιασμό του μέσα σε 4 χρόνια με αποτέλεσμα η χώρα να οδηγείται σε συναλλαγματικά αδιέξοδα.

Πρέπει να σημειωθεί ότι στο σημείο που είχε φθάσει η Ελληνική οικονομία με τις συνεχείς απώλειες στην ανταγωνιστικότητα και την υποβάθμιση του κεφαλαιουχικού της εξοπλισμού κάθε επέκταση της εγχώριας ζήτησης συνεπάγεται δυσανάλογη αύξηση του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου με άμεσο αποτέλεσμα την επιταχυνόμενη αύξηση του εξωτερικού χρέους της χώρας. Έτσι το θέμα εντοπίζεται στο κατά πόσο μπορεί η χώρα να αντέξει το αυξανόμενο χρέος. Είναι ξεκάθαρο πως από κάποιο σημείο και περα δεν θα μπορούμε να δανειστούμε, οπότε αυτά θα υποχρεωθούμε να προσφύγουμε στους Διεθνείς οργανισμούς για την επαναδιαπραγμάτευση του εξωτερικού μας χρέους. Και ασφαλώς η πολιτική που οι Διεθνείς Οργανισμοί θα μας επιβάλλουν είναι πολύ οδυνηρή. Με τα παραπάνω θέλω να απαντήσω σε όσους ισχυρίζονται ότι τα μέτρα της 11.10.85 ήταν πολύ σκληρά και ότι θα οδηγήσουν την χώρα σε παρατεταμένη ύφεση. Εμείς πιστεύουμε και το έχουμε δηλώσει υπεύθυνα στον Ελληνικό Λαό, ότι πρόγραμμα σταθεροποίησης χωρίς συγκράτηση της εγχώριας ενεργού ζήτησης δεν μπορεί να υπάρξει.

Εισοδημα-ωοριτιαί

Η συγκράτηση της εγχώριας ζήτησης γίνεται κυρίως μέσω της εισοδηματικής πολιτικής η οποία μπορεί να είναι αυστηρή σίγουρα όμως θα συμβάλει τόσο στη μείωση των εισαγωγών, μέσω ζήτησης, όσο και στην

αύξηση των εξαγωγών λόγω βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών προϊόντων. Με την καθιέρωση του υπολογισμού της ΑΤΑ με βάση τον προβλεπόμενο πληθωρισμό αντί αυτού του προηγούμενου τετραμήνου θα σπάσει ο φαύλος κύκλος της ανατροφοδότησης των τιμών μέσω του κόστους εργασίας το οποίο με το προηγούμενο σύστημα της ΑΤΑ απορροφούσε οποιεσδήποτε προηγούμενες αυξήσεις τιμών.

Παράλληλα με την αφαίρεση του εισαγόμενου πληθωρισμού από την ΑΤΑ, μιά αύξηση των τιμών των εισαγομένων πρώτων υλών επιδρά στο κόστος παραγωγής μόνο άμεσα μέσω του κόστους των πρώτων υλών και αποφεύγεται η έμμεση επίδρασή της μέσω της ενσωμάτωσής της στο κόστος εργασίας. Η νέα όμως εισοδηματική πολιτική δεν περιορίζεται μόνο στη συγκράτηση της αμοιβής της εξαρτημένης εργασίας.

Η Κυβέρνηση έχει σκοπό να καθορίσει τις αυξήσεις τιμών των αγροτικών προϊόντων σε ρυθμούς χαμηλότερους του προβλεπόμενου πληθωρισμού.

Παράλληλα με την εφάπαξ προοδευτική εισφορά επί των κερδών των ανωνύμων εταιρειών και των εισοδημάτων των αυτοαπασχολούμενων η εισοδηματική πολιτική καλύπτει όλες τις κατηγορίες εισοδημάτων.

Πέρα όμως από την εισοδηματική πολιτική, η δημοσιονομική μας πολιτική επιδιώκει την μείωση των ελλειμμάτων του Δημόσιου τομέα που αποτελούν βασική πηγή πληθωριστικών πιέσεων στην οικονομία. Η πολιτική αυτή σε συνδυασμό και με το νόμισματοπιστωτικό πρόγραμμα εξασφαλίζει τον περιορισμό των ελαστικών δαπανών του Δημοσίου και ταυτόχρονα εξασφαλίζονται οι απαραίτητοι πόροι για την χρηματοδότηση του ιδιωτικού τομέα.

Όπως αναφέραμε πολλές φορές το διετές πρόγραμμα σταθεροποίησης της οικονομίας αποβλέπει στο να μειώσει τις χρόνιες ανισορροπίες που υπάρχουν και να θέσει έτσι τις βάσεις για μιά αυτοδύναμη αναπτυξιακή τροχιά. Γι' αυτό το λόγο η Κυβέρνηση μέσω του διαλόγου που αναπτύσσει με όλους τους φορείς και ιδιαίτερα στα πλαίσια του ΕΣΑΠ επιδιώκει